

L'Aragall

Calldetenes

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Entorn rural de Calldetenes. Mas Aragall s/n (08506 Calldetenes)
Emplaçament Des del cementiri de Calldetenes cal agafar el camí de terra que mena al mas i recórrer uns 500 m.

Coordenades:

Latitud: 41.93211
Longitud: 2.28592
UTM Est (X): 440799
UTM Nord (Y): 4642485

Classificació

Número de fitxa 08037 - 51
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XIV-XVII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Els futurs plans de desenvolupament de la zona, tenen en previsió la prolongació de la carretera N-141-d, fins a empalmar amb l'eix transversal C-25. Aquesta futura carretera trencarà els plans de l'Aragall, que són les terres de la finca ubicades davant del mas. Bona part d'aquests terrenys seran destinats a sòl industrial, transformant definitivament l'aspecte de les propietats pertanyents del mas, i deixant la casa arran de carretera.

Protecció Inexistent
Número inventari Sí; IPA núm.59. ACCN:22547 i núm.59 ACCN:22548

Generalitat i altres inventaris

Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada

Titular:

Ref. cad.: 0021DG4400C001

Fitxes associades:

Camí ral de Vic a Folgueroles

Autoria de la fitxa

Raquel Valdenebro Manrique

Data de registre de la fitxa:

dc., 06/09/2006 - 02:00

Descripció

Edificis de caràcter rural que conformen l'habitatge del mas Aragall i un seguit de coberts que s'adossen a banda i banda -llevant i ponent- de les façanes de la casa. Entre els edificis el mas compta amb una cabana ubicada uns metres a llevant del mas com a un cos independent. El mas pròpiament dit és un edifici de planta quadrangular, cobert a dues aigües amb teula amb el carener perpendicular a la façana, i sembla haver estat objecte d'obres de consolidació els darrers anys. És format per planta baixa i primer pis. La façana principal es troba orientada a migdia. Compta amb paraments i murs fets amb carreus de pedra disposats de forma irregular, amb alguns més ben tallats reforçant les cantonades. Tot el conjunt es troba arrebossat exteriorment amb ciment pòrtland sense pintar, deixant a la vista els carreus de les cantonades i les llindes i ampits de les portes i finestres. La resta d'edificis que s'adossen al mas han estat efectuats en diversos períodes i són fets barrejant elements diversos: pedra, maó, tàpia etc.. La façana principal s'orienta a migdia i s'obre amb un portal ubicat al cantó de llevant del mur, que es remata a la part superior amb una llinda monolítica, en la qual no s'inscriu cap data. Al cantó de ponent del mur s'obre un petit finestró. Al primer pis d'aquesta façana s'obren dues finestres idèntiques, rematades a la part superior amb llindes, i en les quals s'ha fet sobresortir un ampit de nova factura. Totes dues finestres han estat objecte de modernes restauracions. Les façanes de llevant i ponent es troben parcialment obturades, ja que els coberts dels costats s'adossen directament al mur. No compten, per tant, amb finestres. En línies generals, sembla tractar-se d'un edifici aixecat en una sola etapa constructiva, segurament a finals del segle XVI i principis del segle XVII. No compta amb cap data ubicada a les llindes que permeti una correcta datació. Interiorment, la casa ha estat objecte d'algunes modificacions els darrers anys, però ha mantingut l'estructura original. La Cabana ha estat aixecada amb parament de pedra irregular sense arrebossar, i és coberta a dues aigües amb el carener perpendicular a la façana principal, que s'orienta a migdia. L'accés a l'interior de la cabana es realitza a través d'un gran portal rematat a la part superior per un arc de mig punt fet amb petites dovelles, que s'obre ocupant pràcticament tota la façana de migdia. A banda i banda de la cabana s'han adossant altres coberts amb maó i amb teulada inclinada utilitzats com a paller i magatzems d'eines.

Observacions:

Per darrera de la casa passava l'antic camí ral de Vic a Folgueroles

Història

La primera notícia que tenim del mas Aragall prové del 1085, en què Guillem Guifred va vendre als germans Ricart i Berenguer- fundadors de Sant Tomàs-, una peça de terra franca ubicada al lloc anomenat els "Aregalls". Gairebé cent anys després, els frares de Sant Tomàs van comprar el domini directe d'una terra que era a l'Aregall. El 1186 es localitza el primer establiment amb una persona que ja duu el cognom Aragall. Es tracta de Pere Aragall, a qui es van establir dues peces de terra sota el domini de Sant Tomàs. Al segle XIII les terres que conformaven el mas eren a mans de diferents famílies, entre que quals destaquen els Aragall, Geperut, Company i Bellsolà. De tota manera, el domini eminent continuava essent del convent

de Sant Tomàs. A finals de segle els Aragall havien absorbit la resta de propietats juntament amb el mas Rosell i el Suriguères. VILAMALA (2002:94). A partir del 1360 ja apareix el mas Aragall als censos i les talles fiscals. Al 1550 l'hereu del mas Pujol va donar el dret del pas de l'aigua que sortia del seu molí a l'hereu de l'Aragall, autoritzant-lo a fer un rec per aprofitar la que sobrava, a canvi d'un cens. VILAMALA (2002:94) El mas que s'observa possiblement té els seus orígens constructius a aquest moment. Entre 1918 i 1929 fou propietari Felicià Abadal. A principis de la dècada del 1960 la família Banús, antics masovers, van adquirir la propietat convertint-la en una explotació ramadera.

Bibliografia

AA.DD (1985) Inventari de Patrimoni Arquitectònic. Direcció General de Patrimoni Cultural. Generalitat de Catalunya. AA.DD. (1995) Calldetenes. Imatges en el temps. Primera part (1911-1960). Ajuntament de Calldetenes. Calldetenes GINEBRA I MOLINS, R. (1996) Economia i societat a la Catalunya interior als inicis de la Baixa Edat Mitjana. Vic. 1230-1233. Tesi doctoral inèdita. VILAMALA I SALVANS, J (2002) De Sant Martí de Riudeperes a Calldetenes. Passat i present d'un poble viu. Ed. El Mèdol. Calldetenes.

